

וטעם הדבר, שכן **מבשל** בשבת בשוגג הוא דהתירו לאכול, כיוון דלא אתי לאיערומי, שלא נחשדו ישראל לחלל שבת במזיד ולומר שוגגים היינו, ולפיכך אם בישל בשוגג, **יאכל** התבשיל, ולא קנסוהו שמא יבשל במזיד ויאמר שוגג הייתי.

אבל האי, להשהות תבשיל על גבי האש, הוי רק איסור דרבנן, וחששו חכמים דאתי לאיערומי. שאם יתירו לאכול תבשיל ששהה בשוגג על האש, יבואו להשהות במזיד, ויאמרו שוגגין היינו. לפיכך, קנסו חכמים שאם השהה קדירה מערב שבת על גבי האש, אפילו בשוגג, נמי לא יאכל.

ומקשה הגמרא על דברי רבי חייא, בין אם נפרש בדבריו כרבה ורב יוסף ובין אם נפרש כרב נחמן בר יצחק, מתוספתא:

מיתיבי: שכח קדירה שהניחה מערב השבת על גבי כירה שאינה גרופה וקטומה, ובישלה בשבת, כיון שהשאירו בשבת רק בשוגג, יאכל, התבשיל מותר באכילה בשבת. אבל אם הניחו במזיד מערב שבת כדי שישהה בשבת, לא יאכל.

ומכאן, שגם בדין שהיה מצינו חילוק בין שוגג למזיד, ודלא כרבי חייא שאמר "ולא

שכח קדירה על גבי האש מערב שבת, לא שנא. אין חילוק בין שוגג למזיד.

ודנה הגמרא בדברי רבי חייא: **מאי "ולא שנא"?** דמשמע שאם שכח קדירה מערב שבת על האש, לא שנא בין שוגג למזיד, ואם כן מהו הדין, האם בשניהם מותר או שמא בשניהם אסור.

ונחלקו האמוראים בפירוש דברי רבי חייא בר אבא:

רבה ורב יוסף דאמרי תרווייהו: "לא שנא" דקאמר רבי חייא בר אבא היינו להיתירא, דבין אם שכח קדירה על האש בשוגג ובין אם עבר והשאירה במזיד, התבשיל מותר באכילה.

שכן דווקא **מבשל** בשבת הוא דאמרינן שאם בישל במזיד, התבשיל אסור באכילה כיון דקא עביד מעשה עבירה במזיד, ועל כן קנסוהו שלא יאכל, אבל האי, שהשהה קדירתו בערב שבת, דלא קא עביד מעשה, אזי אפילו אם השהה במזיד, נמי יאכל.⁽⁵⁸⁾

רב נחמן בר יצחק אמר: רבי חייא בר אבא סבר שבין שוגג ובין מזיד לא שנא לאיסורא, ולא דמי למבשל בשבת שבשוגג מותר ורק במזיד אסור.

58. הרש"ש מפרש, "שהייה במזיד", היינו שמתחילה סבר שלפני שבת יוריד מהאש, וכשהגיעה השבת חזר בו והשהה במזיד. ו"שהייה בשוגג" היינו שסבר להורידה לפני השבת, וטעה והשהה בשבת. אבל אם מלכתחילה נתכוין להשהות למשך השבת, אסור אפילו לדעת רבה ורב יוסף, שכן עביד מעשה בידיים.

יאכל דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר, בשוגג יאכל למוצאי שבת. במזיד לא יאכל עולמית. רבי יוחנן הסנדלר אומר, בשוגג יאכל למוצאי שבת לאחרים ולא לו. במזיד לא יאכל עולמית, לא לו ולא לאחרים. וכתב הרשב"א, אף דקיימא לן כרבי יהודה, מכל מקום, רב היה מורה לתלמידיו כרבי מאיר, וכל שכן שיש להקל בשהייה.